

ARTIKLA RY:N TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2025-2027

1. Johdanto

Yliopistolaissa säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Oikeustieteen ylioppilaiden yhdistys Artikla ry:n arvoihin kuuluvat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, jotka luovat perustan kaikelle yhdistyksen toiminnalle. Jokaisella yliopistoyhteisöön kuuluvalla on vastuu oman toimintansa osalta siitä, että kaikilla opiskelijoilla ja muilla yliopistoyhteisöön kuuluvilla on hyvä ja turvallinen opiskelu- ja työympäristö sekä opiskelijaelämä.

Artikla ei hyväksy kiusaamista, rasismia, seksismiä, häirintää, ahdistelua, syrjintää tai muuta häiritsevää/epäasiallista toimintaa tapahtumissaan, yliopistolla opintojen parissa, opiskeluaikaisissa työpaikoissa tai muuallakaan. Ammatti-identiteettiä ja juristikunnan kulttuuria rakennetaan jo opiskeluaikana. Kiusaaminen, rasismi, ahdistelu, syrjintä, häirintä, seksismi tai muu häiritsevä epäasiallinen käytös eivät kuulu opiskeluaikaan tai tulevaisuuden työelämään. Artikla onkin mukana edistämässä muita kunnioittavaa tasa-arvoista ja yhdenvertaista ilmapiiriä juridiikan alalla.

Artiklan toiminnassa noudatetaan Suomessa voimassa olevaa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevaa lainsäädäntöä, Lapin yliopiston ylioppilaskunnan turvallisemman tilan periaatteita sekä tätä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Tämä suunnitelma ohjeistaa Artiklan toimijoita siitä, miten Artikla ry edistää yhdenvertaisuutta opiskelijajärjestössä ja yliopistoyhteisössä.

2. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Artiklan toiminnassa

Kaikilla Artiklan jäsenillä on yhdenvertainen oikeus osallistua Artiklan toimintaan omana itsenään vailla pelkoa kiusaamisesta, rasismista, häirinnästä, syrjimisestä tai muusta epäasiallisesta kohtelusta. Artikla on jäsentensä näköinen monipuolinen yhteisö. Alkuperä, kansalaisuus, etnisyys, kieli, vakaumukset ja mielipiteet, seksuaalisuus, sukupuoli, ikä, perhesuhteet, terveydentila, toimintakyky tai mikään muukaan henkilöön liittyvä ominaisuus ei saa johtaa eriarvoistavaan kohteluun Artiklan toiminnassa. Jokainen tilaisuus ja tapahtuma on mahdollisuus oppia toisistamme yksilöinä ja opiskelijayhteisömme jäseninä.

Tunnistamme yksilöiden erot, opimme itsestämme ja toisistamme sekä kyseenalaistamme ennakko-oletuksiamme varsinkin niiden koskiessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön kirjattuja kielletyn syrjinnän muotoja.

Artiklan toiminnassa kiinnitetään huomiota myös muiden yliopistoyhteisöön kuuluvien, tiedekunnan työntekijöiden, muiden ainejärjestöjen opiskelijoiden sekä ylioppilaskunnan piiriin kuuluvien oikeuteen osallistua kasvatusta- ja sivistystyöhön, tutkimukseen sekä

opiskelijaelämään liittyvään toimintaan. Kohtelemme toisiamme arvokkaasti ja kunnioittavasti yksilöinä.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat Artiklan toiminnan läpäiseviä teemoja jokaisella Artiklan sektorilla niin tiedotuksessa, päätöksiä valmisteltaessa, päätöksenteossa, kokouskäytännöissä kuin henkilövalinnoissakin. Artiklan hallituksen tehtävänä on varmistaa, että Artiklan tapahtumat ja muu korkeakouluuyhteisön piirissä tapahtuva toiminta on osallistujille ja muille toimijoille asianmukaista ja yleisesti hyväksyttävää. Hallituksen tehtävänä on lisäksi varmistaa osallistujien ja muiden toimijoiden yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtelu. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kunnioittavia periaatteita noudatetaan ja edistetään myös kaikessa Artiklan ulkosuhdetoiminnassa.

3. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

Jokaisella Artiklan jäsenellä, mutta erityisesti yhdistyksen hallituksella on vastuu puuttua tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta rikkovaan toimintaan. Artiklan toimijoiden tulee tunnistaa toimintatavoistaan ja -kulttuuristaan eriarvoistavat tekijät ja tietää, miten puuttua näihin. Artiklan hallituksen tulee seurata opiskelijoiden hyvinvointiin sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä asioita vuosittain sekä mukauttaa toimintaansa tarvittaessa niiden edistämiseksi. Artiklan ja korkeakouluuyhteisön toiminnan piirissä tapahtuvaa häirintää varten Artiklalla on häirintäyhdyshenkilö ja yhdenvertaisuusvastaavat, jotka koulutetaan kautensa alussa hoitamaan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä tilanteita. Häirintäyhdyshenkilön ja yhdenvertaisuusvastaavien tulee myös tunnistaa osaamisensa ja puuttumismahdollisuuksiensa rajallisuus ja osattava ohjata osapuolia tarvittavan avun tai viranomaisten piiriin.

3.1 Artiklan yhdenvertaisuusvastaavat

Artiklassa yhdenvertaisuusvastaavina toimivat kaikki Artiklan hallituksen jäsenet ja yhdistyksen kokouksessa kalenterivuodeksi valittavat toimihenkilöt sekä fuksikapteenit. Lisäksi yhdistys voi kokouksessaan Artiklan sääntöjen mukaisesti päättää tai antaa yhdistyksen hallitukselle mandaatin myös muiden yhdenvertaisuusvastaavien valitsemisesta. Vastuu Artiklan toiminnassa esiintyvistä häirintäasioiden selvittämisestä on yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöllä:

Yhdenvertaisuusvastaavien tehtävänä on tarjota keskustelutukea matalalla kynnyksellä opiskelijoille, jotka ovat kokeneet kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua Artiklan toiminnassa. Yhdenvertaisuusvastaavien tulee lisäksi valvoa, puuttua toiminnan piirissä tapahtuvaan häirintään matalalla kynnyksellä ja tarvittaessa poistaa häirintää aiheuttaneet henkilöt Artiklan tiloissa olevasta tapahtumasta tai tilaisuudesta. Artiklan yhdenvertaisuusvastaavilla on häirintää ja/tai epäasiallista käytöstä havaitessaan oikeus oma-aloitteisesti viedä asia yhdistyksen häirintäyhdyshenkilön käsiteltäväksi.

Muulla yliopistolla tai ylioppilaskunnan piirissä tapahtuneiden häirintäasioiden selvittämisestä vastaa Lapin yliopiston ylioppilaskunnan (LYY) häirintäyhdyshenkilöt. Tapahtumista voi olla yhteydessä myös yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöön.

Yhdenvertaisuusvastaavat ohjaavat häirintäasioiden käsittelyn laadun varmistamiseksi yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle ja/tai Lapin yliopiston ylioppilaskunnan (LYY)

häirintäyhdyshenkilölle. Yhdenvertaisuusvastaavien toimintaa koskee vaitiolovelvollisuus.

3.2 Artiklan häirintäyhdyshenkilö

Hallitus valitsee keskuudestaan häirintäyhdyshenkilön, joka toimii tehtävässään varsinaisten tehtäviensä lisäksi. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö vie häirintäasiat osapuolten väliseen keskusteluun ja eteenpäin ainoastaan häirintää kokeneen toivomuksesta. Häirintäyhdyshenkilö lisäksi ohjaa osapuolet tarvittaessa muun avun tai viranomaisten piiriin.

Ilmoitus koetusta häirinnästä ja/tai epäasiallisesta käytöksestä tehdään sähköpostitse tai anonymisti Artiklan nettisivujen lomakkeen kautta yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle. Pääsy lomakkeen kautta tehtyihin ilmoituksiin on vain yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöllä.

Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöllä on oikeus pitää kirjaa tehdyistä häirintäilmoituksista jatkuvaan epäasialliseen käytökseen puuttumisen helpottamiseksi. Tiedot ovat nähtävillä vain yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle, eikä niihin lisätä ilmoituksen tekijän nimeä. Tietojen säilytysaika harkitaan tapauskohtaisesti. Säilytysaika on aina kuitenkin enintään kaksi vuotta.

Hallituksen häirintäyhdyshenkilön—tulee toteuttaa vuosittain marraskuussa jäsenistölle anonymi hyvinvointiin liittyvä kysely, jossa kartoitetaan Artiklan toiminnassa tapahtunutta häirintää ja siihen puuttumista. Häirintäyhdyshenkilön tulee esittää kyselyn tulokset hallitukselle.

3.3 Toimenpiteet

Toistuvasta tai erityisen moitittavasta Artiklan tai korkeakouluuyhteisön toiminnan piirissä tapahtuvasta häirinnästä Artiklan häirintäyhdyshenkilö voi antaa yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa Artiklan toimintaan perustellun porttikieltouhkaisen kirjallisen varoituksen. Toiminnan jatkuessa varoituksesta huolimatta tai toiminnan ollessa erityisen moitittavaa, häirintäyhdyshenkilö voi yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa antaa määräaikaisen 14 vrk - 6 kk mittaisen kirjallisen porttikiellon Artiklan toimintaan. Toiminnan moitittavuutta arvioivat häirintäyhdyshenkilö ja puheenjohtaja yhdessä tapauskohtaisesti.

Toimintaa voidaan pitää toistuvana, kun samasta henkilöstä on tehty useampi kuin yksi perusteltu häirintäilmoitus. Ilmoitusten käsittelyssä ja toimintaa arvioitaessa huomioidaan molempien osapuolten kertomukset.

Hallituksen tulee työskennellä aktiivisesti tunnistaakseen ja poistaakseen toiminnassaan ja rakenteissaan esiintyvää häirintää. Hallituksen tulee koordinoita ja kehittää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävää toimintaa yhdessä Lapin yliopiston ylioppilaskunnan toimijoiden kanssa. Artiklan hallituksen tulee vuosittaista toimintasuunnitelmaa laatiessaan ottaa huomioon tämän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttaminen.

3.4 Prosessi

Prosessi häirintäilmoitusten käsittelyssä etenee häirintää kokeneen tahdon mukaan, eikä mihinkään toimenpiteisiin ryhdytä ilman häirintää kokeneen suostumusta. Häirintää kokeneella on mahdollisuus lopettaa asian käsittely missä tahansa prosessin vaiheessa.

Häirintäilmoitusten käsittely etenee seuraavasti:

Häirintää kokeneen aloitteesta:

1. Häirintää kokenut tekee häirintäilmoituksen yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle sähköpostitse tai Artiklan nettisivujen kautta.
2. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelelee häirintää kokeneen kanssa.
3. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelelee asiasta häirintäilmoituksen kohteen kanssa, mikäli ilmoituksen tekijä antaa siihen suostumuksensa.
4. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö järjestää keskustelutilaisuuden osapuolten kanssa.
5. Tarvittaessa yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelelee asiasta hallituksen puheenjohtajan kanssa. Toiminnan ollessa jatkuvaa tai erityisen moitittavaa häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antavat porttikieltouhkaisen kirjallisen varoituksen.
6. Toiminnan jatkuessa varoituksesta huolimatta tai sen ollessa erityisen moitittavaa, voivat yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antaa kirjallisen määräaikaisen porttikiellon Artiklan toimintaan.

Yhdenvertaisuusvastaavan aloitteesta:

1. Havaitessaan häiritsevää ja/tai epäasiallista käytöstä tai toimintaa, yhdenvertaisuusvastaava vie asian yhdistyksen häirintäyhdyshenkilön käsiteltäväksi.
2. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelelee asiasta häiritsevästi ja/tai epäasiallisesti käyttäytyneen henkilön kanssa.
3. Tarvittaessa yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelelee asiasta hallituksen puheenjohtajan kanssa. Toiminnan ollessa jatkuvaa tai erityisen moitittavaa häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antavat porttikieltouhkaisen kirjallisen varoituksen.
4. Toiminnan jatkuessa varoituksesta huolimatta tai sen ollessa erityisen moitittavaa, voivat yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antaa kirjallisen määräaikaisen porttikiellon Artiklan toimintaan.

4. Voimassaolo ja päivitys

Oikeustieteen ylioppilaiden yhdistys Artikla ry on hyväksynyt tämän suunnitelman yhdistyksen sääntömääräisessä syyskokouksessa 31.10.2024, hyväksytty päivitettynä yhdistyksen sääntömääräisessä syyskokouksessa 30.10.2025. Tätä suunnitelmaa Artikla ry noudattaa toiminnassaan 1/2025 alkaen.

Tätä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa on tarkasteltava ennen sen päättymistä, päivitettävä tarvittaessa ja tuotava uusi päivitetty suunnitelma seuraavaksi kolmeksi vuodeksi yhdistyksen kokouksen hyväksyttäväksi viimeistään syksyllä 2027. Yhdistyksen kokous voi päivittää tätä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa tarvittaessa aiemminkin.